

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Гургана Костадинова Гозанска,

Юридически факултет на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“

по: област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“,
професионално направление 3.6. „Право“, докторска програма „Международно право и
международни отношения“

Автор: Димитър Христов Ангелов

Тема: „Националната идентичност и европейският интеграционен процес“

Научен ръководител: проф. д-р Ирена Цонева Илиева, Юридически факултет на
Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“.

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Със Заповед № РД-21-575 от 12.03.2024 г. на Ректора на Пловдивски университет „П. Хилендарски“ съм определена за вътрешен член на научното жури в процедурата по защита на дисертационен труд на тема: „Националната идентичност и европейският интеграционен процес“ на докторант Димитър Ангелов.

Димитър Христов Ангелов е роден на 12 ноември 1989 г. Завършва средното си образование в ГПЧЕ „Ромен Ролан“ в Стара Загора. През 2012 г. се дипломира, като Бакалавър по „Международни отношения“, а през 2014 г. като Магистър по „Право на европейския съюз“ в Софийски университет „Св. Климент Охридски“. През 2015 г. е зачислен като задочен докторант в докторска програма „Международно право и международни отношения“ в Пловдивския университет. В периода 2018 – 2022 г. провежда упражненията по „Право на европейския съюз“ в Юридическия факултет на Пловдивския университет, като хоноруван преподавател.

2. Актуалност на тематиката

Проблемът за националната идентичност и европейския интеграционен процес е сред онези въпроси, които засягат основите на ЕС. Той се коментира в периоди на нарастващ евроскептицизъм, преход към нови решения, кризисни ситуации и справяне с предизвикателства от вътрешно за Съюза естество, както и с тези провокирани от външната среда. Темата е безспорно дисертационна и представлява теоретичен и научно-практически интерес.

3. Познаване на проблема

Докторант Ангелов е демонстрирал отлично познаване на състоянието на разглежданата от него тема. Литературните източници са добре подбрани и дискутирани. Това подпомага разрешаване на поставените задачи и отговаря точно на анализирания проблем.

4. Методика на изследването

Дисертационният труд представя темата за отношението национална идентичност-европейска интеграция, използвайки интердисциплинарен подход. Проблемът за отношението между национална идентичност и интеграционните процеси в рамките на ЕС е разгледан през призмата на правото, историческата наука, политическата философия и социологията.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Докторантът е представил дисертационен труд в обем от 415 стр., включително списък на използваните съкращения. Дисертацията е структурирана в увод, четири глави, заключение и библиографска справка. Научният апарат обхваща 964 бележки под линия. Библиографската справка на използваната литература съдържа общо 407 заглавия (300 на латиница и 107 на кирилица) и 79 съдебни решения.

Структурата на дисертационния труд е правилно логически и методологически построена: от теоретичните проблеми за същността на нациите, национализма и националната идентичност, през историческото развитие на европейския интеграционен процес, юридически анализ на разпоредбата на чл. 4, пар. 2 ДЕС и завършва с изясняването на актуалния политико-правен статус на Европейския съюз и този на неговите държави членки. Разпоредбата на чл. 4, пар. 2 ДЕС е била предмет на тълкуване от Съда на ЕС. По нея е налична интересна съдебна практика и на конституционните съдилища от държавите членки. Авторът сполучливо се фокусира върху юридическите аспекти на проблема, като не пропуска и политическите, социологически, исторически и др. измерения. Интердисциплинарността на изследването допринася за един по-широк поглед върху историческото развитие и настоящето състояние на европейския интеграционен процес.

Дисертационният труд има значителни приноси, сред които нов прочит на различните теории относно същността на „нацията“, отношението между „националната идентичност“ и „европейската идея“, съпоставката между „европейска интеграция и национален суверенитет“. Приносна е частта относно функцията и прилагането на клаузата за националната идентичност. Отбелязвам критичния подход на автора при

представяне на съдебната практика на Съда на ЕС. Обосновани са изводите относно границите на дефиниране и упражняване на клаузата в рамките на ценностите на съюза. Считам, че дисертационния труд има и съществени приноси в частта, дефинираща сегашния статус на ЕС. Изключително прецизен и задълбочен е анализът на двата алтернативни подхода при дефинирането на политико-правния статус на ЕС, а именно: „федерация от (национални) държави“ или „международна организация“.

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

По темата на дисертацията са представени 9 научни публикации, публикувани в периода на докторантурата. Тези статии сполучливо отразяват редица анализи и становища на автора, залегнали в определени части от дисертационния труд

7. Автореферат

Представеният автореферат е в обем 36 страници и коректно отразява структурата, съдържанието на дисертационния труд и постигнатите основни резултати.

8. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Направените изводи в дисертацията позволяват да бъдат подготвени научни публикации. В този смисъл препоръчвам непубликуваните резултати да бъдат оформени и предадени за публикуване в научни списания.

Към дисертационния труд може да се направят някои критични бележки. Структурата на дисертацията не е добре балансирана. Макар и изградена в логическа последователност, прави впечатление неравномерното изложение в отделните глави. Това важи особено за Глава трета, която е в обем 132 стр., за сравнение Глава втора 73 стр., а Глава четвърта 44 стр. Наред с това заглавията, включени в отделните раздели биха могли да бъдат номерирани, с оглед по-добра нагледност и подреденост. Другата ми критична бележка е свързана с номерирането на страниците. Номерата на някои от страниците, посочени в съдържанието на дисертацията не кореспондират на тези в текста (Вж. в съдържанието стр. 33, 54, 104, 112, 185, 200, 225 и др.).

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научни и научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав на Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Дисертационният труд показва, че докторант Димитър Ангелов притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по научната специалност

„Международно право и международни отношения“, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради изложеното, давам своята положителна оценка за проведеното изследване, и предлагам на *уважаемото Научно жури да присъди на Димитър Христов Ангелов образователната и научна степен „доктор“* в област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.6. „Право“, докторска програма „Международно право и международни отношения“.

8.04.2024 г.

гр. Пловдив

Изготвил становището:

Доц. д-р Гергана Гозанска